

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

2-son (6-jild)

2026

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 2 (6) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2026

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdulkaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Kurbanov Eldar Ermamatovich, Qormishov Mirjalol Jumamurod o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOTUVLIKNI TA'MINLASHDA MILLIY MADANIY MARKAZLARINING INSTITUTSIONAL ROLI VA VAZIFASI (Sirdaryo viloyati markazlari misolida)	11-15
<i>Djurayev Ikrom Nematovich</i> SOPOLLI-KO'ZALI ARXEOLGIK QATLAMLARIDA SHIMOLIY DASHT QABILALARINING IZLARI	16-19
<i>Акбарова Камила Шухрат кизи</i> МЕЖДУ СЕКУЛЯРИЗАЦИЙ И МОДЕРНИЗАЦИЕЙ: СОВЕТСКАЯ ПОЛИТИКА В СФЕРЕ РЕЛИГИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	20-26
<i>Olimov Islombek Ulug'bek o'g'li</i> SUV TA'MINOTI TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	27-31
<i>Sitorabonu Bobojonova</i> BUXORODA DASTLABKI MUZEYNING TASHKIL TOPISHI.....	32-36
<i>O'ralov Orzubek</i> GEOGRAFIK KASHFIYOTLARGA QADAR POLINEZIYA XALQLARINING RIVOJLANISHI VA DAVALTCHILIK INSTITUTLARINING SHAKLLANISHI TARIXI.....	37-45
<i>Qahhorov Shohjaxon Shodiyor o'g'li</i> ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR MEROSINING TARIXIY VA MA'NAVIY TAHLILI.....	46-50

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Madartov Bahrom</i> TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA O'ZARO MUNOSABATLARNI HISOBGA OLISH ASOSIDA STRATEGIK REJALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH	51-55
<i>Xudayberdiyev Otabek Absalomovich</i> XALQARO SAVDO MUNOSABATLARIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA TA'MINOT ZANJIRI VA LOGISTIKA KONTROLLINGINING ROLI	56-64
<i>Ismailova Shaxnoza Uktamovna</i> O'ZBEKISTONDA INFLYATSION BOSIM OMILLARI VA ULARNING ISTE'MOL NARXLARI INDEKSIDA NAMOYON BO'LISHI.....	65-75
<i>Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li</i> XIZMAT KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI BELGILOVCHI OMILLAR TIZIMINI ANIQLASH VA XIZMAT SIFATI QIYMAT TAKLIFI MIJOZ TAJRIBASI BRENDA KAPITALI HAMDA TEZKORLIK INDIKATORLARI ASOSIDA BAHOLASH	76-87

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Alimatova Nargis Abduxalilovna</i> INSON ONGINING TABIATINI O'RGANISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	88-93
--	-------

<i>Utegenova Jamila Djolmurzayevna</i> O'ZBEKISTONDA BIOETIKANING SHAKLLANISHI VA FALSAFIY ASOSLARI	94-97
<i>Mamatqulov Rashid Pazilbekovich</i> JAMIYAT YUKSALISHIDA IJTIMOY NAZORATNING ROLI.....	98-102
<i>Shadimetov Mahmudjon Negmatjanovich</i> RUHIY KAMOLOT TUSHUNCHASINING FALSAFIY MAZMUNI VA TARIXIY ILDIZLARI .	103-108
<i>Ochilov Jamshid Abdurashidovich</i> KOSMOGEN, TEXNOGEN, ANTROPOGEN SIVILIZATSIYALAR MOHIYATINING ONTOLOGIK TALQINI	109-117
<i>Beshimov Xamidjon Sayidovich</i> KASABA UYUSHMALARI TIZIMIDA INSON QADRINI YUKSALTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	118-126
<i>Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna</i> ABU RAYHON BERUNIY ASARLARIDA FANLARNING INSON HAYOTIDAGI O'RNI MASALALARI	127-130
10.00.00 - FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Axmedov Oybek Saporbayevich</i> INGLIZ TILIDAGI SOLIQ-BOJXONA TERMINOLOGIK BIRLIKLARINI O'ZBEK TILIGA TARJIMA QILISHNING STILISTIK MUAMMOLARI.....	131-139
<i>Babadjanova Nazokat</i> OGAHIYNING SO'Z VA NUTQ MASALALARIGA OID QARASHLARINING MA'RIFIY MANBALARI	140-148
<i>Xo'jamqulov Anvar Jozilovich, Tog'ayeva Shoxnoza Elmurod qizi</i> ADABIYOTIDA "ABSURD" TUSHUNCHASI	149-153
<i>Abdullayeva Rahima Raimqul qizi</i> MEDIA YORDAMIDA IMIDJNING SHAKLLANISHI VA IJTIMOY FIKR	154-161
<i>Fozilov Arabjon Nozimjon o'g'li</i> CHET TILLARINI O'RGANISHDA SO'Z YODLASHNING AHAMIYATI	162-165
<i>Sarvinoz Abdiraxmonova Davron qizi, Eshtuhtarova Bibigul Bektoshevna</i> THE SIGNIFICANCE OF STUDYING GENDER REPRESENTATION IN IDIOMS AND PHRASEOLOGICAL UNITS.....	166-171
<i>Raxmonova Dildora Mirzakarimovna</i> TAVALLO IJODIDA POETIK OBRAZ YANGILANISHINING IJTIMOY-TARIXIY VA ADABIY- ESTETIK OMILLARI.....	172-185
<i>Кодирова Зарина Баходировна</i> ХУДОЖЕСТВЕННОЕ СВОЕОБРАЗИЕ ДЕТСКОЙ ПРОЗЫ ДЭВИДА УОЛЛЬЯМСА: «DEMON DENTIST», «THE FING», «GANGSTA GRANNY».....	186-191
<i>Ismatilloev Jobir</i> "FIRDAVS UL-IQBOL"DAGI QASIDALARDA HUKMDORLAR MADHI	192-197
<i>Bozorova Nasiba</i> O'LMAS UMARBEOVNING "YOZ YOMG'IRI" QISSASIDA JINOYATNI O'RGANISHDA RETROSPEKSIYA USULI	198-203

<i>Ганиева Зухра Муратбаевна</i> ВЕРБАЛИЗАЦИЯ КОНЦЕПТА «СМЕРТЬ» В РУССКОМ ЯЗЫКЕ: КОГНИТИВНО-СЕМАНТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	204-212
--	---------

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich, Ro'ziboyev Asilbek</i> SUN'IY INTELLEKT QARORLARIDA ADOLATSIZLIK MUAMMOSI VA UNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	213-218
<i>Bazarova Dildora Bahodirovna</i> ODIL SUDLOVNI TA'MINLASHDA "RAQAMLI SUD"	219-226
<i>Babaev Djaxongir Ismailbekovich</i> КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ДОГОВОРА ПИТЬЕВОГО ВОДОСНАБЖЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН: ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА	227-229
<i>Azходжаева Роза Алтыновна</i> РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ СИСТЕМЫ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ.....	230-235
<i>Абдужаппоров Шахбоз Музаффар ўғли</i> ЭЛЕКТРОННЫЕ ДОКАЗАТЕЛЬСТВА В ДЕЛАХ О КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЯХ: ПРОБЛЕМЫ СБОРА, ФИКСАЦИИ И ПРАВОВОЙ ОЦЕНКИ	236-246
<i>Alijanov Ilhomjon Erkinjon o'g'li</i> PROKURATURA ORGANLARIGA QABUL QILISHDA NOMZODLARGA QO'YILGAN TALABLAR, XIZMATGA QABUL QILISH VA YOSH MUTAXASSISLAR BILAN ISHLASHGA DOIR FAOLIYATNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	247-253
<i>Sarsenbaeva Aynura Tenelbay qizi, Tanirbergenov Sultanbek Bazarbaevich</i> FUQAROLARNING KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ VA ERKINLIKLARIGA QARSHI JINOYATLAR HUQUQIY MOHIYATI.....	254-258
<i>Qudratillayev Jaxongir Zokirjon o'g'li</i> INTERNETDAN FOYDALANISH HUQUQINING TARKIBIY QISMI.....	259-265
<i>Usmonaliyev Muslimbek Qurvonaliyevich</i> SPORTCHILARNI VAQTINCHALIK IJARAGA OLIISH SHARTNOMASINING SPORT HUQUQIDAGI O'RNI	266-272
<i>Mamadaliyev Boburjon Bahodirjon o'g'li</i> MAHALLIY BUDJETNI TARTIBGA SOLISHDA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI IJRO ORGANLARINING VAZIFALARINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	273-278
<i>Umarova Xolisxon Nomoz qizi</i> KORPORATSIYA DIREKTORLARINING FUNKSIONAL VAZIFALARINI AMALGA OSHIRISH BILAN BOG'LIQ JAVOBGARLIGI CHEGARASI	279-286
<i>Yaqubova Guli Qosimboy qizi</i> VOYAGA YETMAGANLAR BILAN BOG'LIQ ISHLARNI FUQAROLIK SUDLARIDA KO'RISHDA PROKURORNING ISHTIROKI TUSHUNCHASI VA UNING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI	287-294
<i>Ibrohimov Azimjon</i> XO'JALIK JAMIYATLARI BOSHQARUV ORGANLARI TIZIMIDA IJRO ORGANI: ROSSIYA FEDERATSIYASI MISOLIDA	295-301

<i>Choriyeva Xupshidabonu Xuppam qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING "VASIYLIK VA HOMIYLIK TO'G'RISIDA"GI QONUNINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	302-310
<i>Saidazimov Yusuf Sodiq o'g'li</i> MA'MURIY AKT. MA'MURIY AKTNING MAZMUN-MOHIIYATI. GERMANIYA TAJRIBASI.....	311-316
<i>Tursunov Ilxomjon Salimovich</i> MUQADDAM SUDLANGAN SHAXSLAR TOMONIDAN SODIR ETILISHI MUMKIN BULGAN JINOIY HARAKATLARNI OLDINI OLISH VA MAXSUS PROFILAKTIKANI TAKOMILLASHTIRISH	317-321
<i>Xojanazarov Otabek Saydazimovich</i> OZODLIK DAN MAHRUM QILISH BILAN BOG'LIQ BO'LMAGAN JAZOLAR IJROSI USTIDAN PROKUROR NAZORATI: MILLIY VA XALQARO TAJRIBA.....	322-329
<i>Raxmedov Xurshid Ashrapxodjayevich</i> JINOYAT ISHINI QO'ZG'ATISH INSTITUTINING HUQUQIY TABIATI VA PROTSESSUAL AHAMIYATI	330-339
<i>Mansurova Xulkar Nabiyevna</i> FUQAROLIK PROTSESSINING TEZKORLIGINI TA'MINLASHDA SIRTDAN HAL QILUV QARORI CHIQRISHNING AHAMIYATI	340-349
<i>Begimova Nasiba Xudayberdievna</i> FARZANDLIKKA OLISH INSTITUTINING TADRIJIY RIVOJLANISHI	350-358
<i>Yo'ldoshbekov Anvar</i> NAQDSIZ HISOB-KITOB LAR VA RAQAMLI NAZORAT TIZIMLARINING HUQUQIY AHAMIYATI	359-367
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna</i> EVRIK TA'LIM NAZARIYASIDA TA'LIM OLUVCHINING MUSTAQIL FIKRLASH KO'NIKMLARINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI	368-372
<i>Shukurov Mirjalol Norpulatovich</i> YAKKAKURASHCHILARNI TEXNIK USULLARIGA O'RGATISHDA KLASTER USLUBIDAN FOYDALAN HOLDA TAKOMILLASHTIRISH	373-377
<i>Tilyabayev Kamil Zaitjonovich</i> O'ZBEK TILINING O'RGANILISHI VA DEKOLONIZATSIYASIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR: (DE)KOLONIAL HIS-TUYG'ULAR, MILLAT VA O'Z-O'ZINI ANGLASH	378-383
<i>Xudoyberdiyev G'iyosiddin Baxtiyor o'g'li</i> SHARQ MUTAFAKKIRLARNING FALSAFIY QARASHLARI ASOSIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA VALEOLOGIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING MUHIM PEDAGOGIK OMILI SIFATIDA.....	384-388
<i>Xo'jamqulov Rasulbek Qurbon o'g'li</i> KOMPYUTER GRAFIKASI TEXNOLOGIYALARINI LOYIHA ASOSIDA O'QITISHGA INTEGRATSIYALASHNING PEDAGOGIK SAMARADORLIGI	389-393
<i>Badalov Ulug'bek Xikmatovich</i> GEOGRAFIYA FANI DARSLARIDA ONLAYN GIS TIZIMLARIDAN FOYDALANISH.....	394-398

<i>Anvarjonova Nodirakhon Nasimbek qizi</i> IS EXPLICIT GRAMMAR INSTRUCTION STILL PEDAGOGICALLY JUSTIFIED? A CRITICAL RECONSIDERATION OF ITS ROLE IN CONTEMPORARY ENGLISH LANGUAGE EDUCATION.....	399-406
<i>Imomov Fozil Shakarbek o'g'li</i> TEMPERAMENT NAZARIYASI VA INDIVIDUAL PSIXOLOGIK XUSUSIYATLAR ASOSIDA GRAFIK FAOLIYATNI TASHKIL ETISH: PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA VA SAN'AT TERAPIYASI KONTEKSTIDA.....	407-412
<i>Курбанбаев Джавод Аминбаевич</i> КОГНИТИВНЫЕ И ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЕ ОСНОВЫ ЛЕКСИЧЕСКИХ ГЛОССАРИЕВ В ЯЗЫКОВОМ ОБРАЗОВАНИИ	413-417
<i>Eshnazarova Farida Jo'raqulovna</i> JAMOADA LIDERLIK VA UNING SIFATLARI (SPORT JAMOALARI MISOLIDA).....	418-421
<i>Yuldasheva Muhayyo Alimbaevna</i> AVTOMOBILLARDA TASHISH VA HARAKAT XAVFSIZLIGINI TASHKIL ETISH FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY TA'LIM VOSITALARINING O'RNI.....	422-429
<i>Umarov Komil, Sobirov Orif, Sultanov Rustam, Egamberdiyev Abdullo</i> YUQORI MALAKALI GANDBOLCHILAR MASHG'ULOTLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	430-435
<i>Doniyorova Gulnoza Anvar qizi, Kurbanova Gulnoz Negmatovna</i> INTERAKTIV VOSITALAR VA AXBOROT RESURSLARIDAN FOYDALANISH ORQALI KASBIY KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI.....	436-441
<i>Nafasov Arslon Komilovich</i> PEDAGOGIK TA'LIM KLASTERI YO'NALISHIDA TARIX O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	442-447
<i>Pulatova Muxabbat Egamberdiyevna, Qalandarova Sevinch Aqiljon qizi</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV SALOHİYATINI SHAKLLANTIRISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH	448-453

Received: 15 January 2026
Accepted: 2 February 2026
Published: 14 February 2026

Article / Original Paper

EFFECTIVENESS OF IMPROVING HISTORY TEACHING METHODOLOGY IN THE PEDAGOGICAL EDUCATION CLUSTER

Nafasov Arslon Komilovich

Senior Lecturer, Chirchik State Pedagogical University

Abstract. In this article, the pedagogical experience of modern educational research and its results aimed at improving the methodology of teaching history within the Pedagogical Education Cluster are shown. The experiment is aimed at solving persistent problems in history teaching methodology, such as increasing student interest, developing critical thinking skills, and effectively integrating interdisciplinary knowledge. Using a cluster approach, this experiment seeks to create a cohesive and collaborative learning environment that enhances history teaching and learning through innovative methodologies and strategic use of technology.

Keywords: Pedagogical education cluster, methodology of teaching history, critical thinking, interdisciplinary integration, innovative methodologies, digital archives, interactive maps, virtual reality.

PEDAGOGIK TA'LIM KLASTERI YO'NALISHIDA TARIX O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH SAMARADORLIGI

Nafasov Arslon Komilovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada Pedagogik ta'lim klasteri doirasida tarix fanlarini o'qitish metodikasini takomillashtirishga qaratilgan pedagogik tajriba zamonaviy ta'limiy tadqiqot va uning natijalari ko'rsatib o'tilgan. Tajriba tarix o'qitish metodikasidagi davomiy muammolarni, masalan, o'quvchilarning qiziqishini oshirish, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va fanlararo bilimlarni samarali integratsiya qilish masalalarini hal qilishga qaratilgan. Klaster yondashuvdan foydalanish orqali ushbu tajriba tarix o'qitish va o'rganish jarayonini innovatsion metodologiyalar va texnologiyadan strategik foydalanish orqali yaxshilaydigan birlashgan va hamkorlikka asoslangan ta'limiy muhit yaratishga intiladi.

Kalit so'zlar: pedagogik ta'lim klasteri, tarix fanlarini o'qitish metodikasi, tanqidiy fikrlash, fanlararo integratsiya, innovatsion metodologiyalar, raqamli arxivlar, interaktiv xaritalar, virtual reallik.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V6I2Y2026N64>

Kirish. Ushbu pedagogik tajribaning maqsadlari ko'p qirrali. Birinchidan, u tarix darslarini qiziqarli va samarali qiladigan yangi o'qitish metodikalarini tadqiq qilish va tasdiqlashga qaratilgan. An'anaviy tarix o'qitish usullari ko'pincha yodlash va darslikka asoslangan o'qitishga tayanadi, bu esa o'quvchilarni qiziqitmasligi va tarixiy voqealarni yuzaki tushunishga olib kelishi mumkin. Ushbu tajriba loyihaga asoslangan o'qitish, so'roqqa asoslangan o'qitish va raqamli vositalardan foydalanish kabi interaktiv va o'quvchiga yo'naltirilgan yondashuvlarga e'tibor qaratib, o'quv jarayonini tubdan o'zgartirishga qaratilgan. Bu orqali tarixni chuqurroq tushunish va uning zamonaviy masalalar bilan bog'liqligini anglashni rivojlantirishga umid qilinadi.

Ikkinchidan, tajriba klaster yondashuvining tarix ta'limiga ta'sirini baholashga qaratilgan. Klaster yondashuv o'quv muassasalari tarmog'ini yaratish, resurslar, tajriba va ilg'or

amaliyotlarni baham ko'rishni o'z ichiga oladi. Ushbu model ayniqsa Respublikamiz sharoitida dolzarb bo'lib, u yerda shahar va qishloq maktablari o'rtasidagi tafovutni bartaraf etish, o'qituvchilar malakasini oshirish va yuqori sifatli ta'lim resurslariga teng kirish imkonini ta'minlash zarurati mavjud. Klaster yondashuvni amalga oshirish orqali ushbu tajriba ushbu muammolarni hal qilish va o'qituvchilarning doimiy kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydigan tizim yaratishni maqsad qilgan.

Pedagogik tajribaning ahamiyati uning tarix ta'limini o'zgartirishdagi potensialidan iborat bo'lib, tarixni samarali o'qitish o'quvchilarning o'tmishni va uning bugungi hamda kelajakdagi ta'sirini tanqidiy tahlil qila oladigan bilimdon va mas'uliyatli fuqaro bo'lib yetishishlari uchun juda muhimdir. Tarix ta'limi o'quvchilarga ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy rivojlanishlarning murakkabligini tushunishga, madaniy xilma-xillikni qadrlashga va axloqiy mulohazalar shakllantirishga yordam beradi. Ammo bunday natijalarga erishish o'quvchilarni faol jalb qiladigan va ularni tarixiy voqealarni tanqidiy va tahliliy yondashuv bilan o'rganishga undaydigan innovatsion o'qitish metodlarini talab qiladi.

Bundan tashqari, ushbu tajriba tarix fanlarini o'qitish metodikasida fanlararo integratsiya zaruratini hal etishga qaratilgan. Tarixiy voqealar alohida sodir bo'lmaydi; ular geografiya, iqtisodiyot, adabiyot va ilm-fan kabi boshqa ko'plab sohalarga ta'sir qiladi va ulardan ta'sir oladi. Tarixni ushbu fanlar bilan integratsiya qilish orqali o'quvchilar tarixiy voqealarni yanada kengroq va batafsil tushunish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ushbu fanlararo yondashuv nafaqat o'quvchilarning bilimni boyitadi, balki ularga turli bilim sohalari o'rtasida bog'liqliklarni ko'rish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi, bu XXI asrda juda muhim ko'nikma hisoblanadi.

Shuningdek, tajriba tarix o'qitish va o'rganishni yaxshilash uchun texnologiyadan foydalanishni o'z ichiga oladi. Raqamli arxivlar, interaktiv xaritalar, virtual reallik va boshqa texnologik vositalardan foydalanish tarix darslarini yanada interaktiv va qiziqarli qilishi mumkin. Texnologiya o'quvchilarga asosiy manbalar va tarixiy ma'lumotlarga kengroq kirish imkoniyatini berib, ularning chuqur tadqiqotlar olib borish va tahliliy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, texnologiya o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida, shuningdek, klaster ichidagi ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlik va muloqotni osonlashtirishi mumkin.

Umuman olganda, ushbu pedagogik tajribaning maqsadi va ahamiyati tarix ta'limidagi asosiy muammolarni innovatsion metodlar va klaster yondashuvi orqali hal qilish imkoniyatiga asoslanadi. Tarix darslarini yanada qiziqarli va samarali jarayonga aylantirish, fanlararo integratsiyani targ'ib qilish va texnologiyadan foydalanish orqali ushbu tajriba tarix o'qitish va o'rganish jarayonini takomillashtirishga qaratilgan. Tajriba natijalari o'qituvchilar, siyosatchilar va tadqiqotchilar uchun qimmatli tushunchalar va amaliy tavsiyalar berib, ta'lim sohasidagi innovatsiyalar va rivojlanishlarga hissa qo'shadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Mamlakatimiz va jahon olimlarining ta'lim, tarbiya, pedagogika nazariyasi, o'qitish tamoyillari, pedagogik paradigmalari va yondashuvlari, ta'lim va uning mazmuniga qo'yilayotgan talablar borasidagi mumtoz va zamonaviy qarashlari, shuningdek, mamlakatimiz Prezidenti Sh.Mirziyoevning ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, ta'limni zamonaviy talablariga muvofiq isloh qilish borasidagi fikrlari mazkur tadqiqot ishining metodologik asosini tashkil qiladi.

Mamlakatimizda pedagogik ta'lim innovatsion klasterining ilmiy-nazariy asoslari, uning uzluksizlik, uzviylik va izchillik bilan bog'liq yangi innovatsion yo'nalish sifatidagi tavsifi va amaliyotga tatbiq etish mexanizmlari G'.Muxamedov, Sh.Mardonov, U.Xodjamqulov, S.Toshtemirova, N.Koshanova, A.Shofqorov, J.Usarov, Sh.Botirova[1]; bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirish, ularda ijodiy va kreativ, analitik tafakkur tarzini shakllantirish muammolari N.A. Muslimov, Q.M. Abdullayeva, N.N. Azizxo'jayeva, R.Sh. Ahliddinov, U.Sh. Begimqulov, B.X. Xojayev, tarix fanini o'qitish metodikasi, unga qo'yilayotgan zamonaviy talablar, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tarix fanini o'qitishning tashkiliy, amaliy, metodik mazmunini takomillashtirish muammolari A.Sa'diyev, T.Toshpulatov, G'.Yarashov, B.Xojayev, R.Yarmatov, A.Ismoilovlarning ilmiy ishlarida[2] yoritilgan.

Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi (MDH) mamlakatlarida pedagogik ta'limni tashkil etish muammolari, bo'lajak tarix o'qituvchilarida kasbiy kompetentsiyalarni shakllantirish va rivojlantirish, tarix o'qitish metodikasini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida takomillashtirish bo'yicha tadqiqotlar V.N. Bernadskiy, K.E. Bendirikov, A.A. Vagin, F.A. Popov, D.N. Vorobyev, O.E. Shuvalova, Y.A. Tamojnyaya, M.S. Smirnova, A.I. Subetto, N.A. Ivanishcheva, I.V. Komarov, A.N. Daxin, A.V. Xutorskiy, P.Simonov, A.I. Subetto, T.E. Xavensons, Y.D. Kersha, G.S. Kovalyova, Y.A. Krasnovskiy, L.P. Krasnokutskaya, K.A.Krasnyanskaya, P.V. Gora, G.M. Donskoy, I.Z. Ozerskiy, D.I. Poltarak, N.I. Apparovich, S.V. Dumin, A.I. Strajevlarning tadqiqotlarida[3] atroflicha yoritilgan.

Xorij olimlaridan D.S. Rychen, L.H. Salganik, J.Erpenbeck, L.Von Rosentiel, S.Bjornavold, C.Dweeck, N.Norris, G.Weinert, S.Bjornavold, C.Dweeck, X.Xekxauzen, G.Weinert, A.Blum, M.Abraxam, A.Maslow, S.Bjornavold, E.Klieme, L.H. Salganik, E.Klieme, J.Hartig, E.Torndayk, B.Skinner, U.Jeyms, R.Clark Burton, K.Cummings William, N.Norris, B.S. Bloom, M.D. Engelhart, R.W. Bybeelarning tadqiqotlarida[4] bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion faoliyatga tayyorlash, ularda kasbiy kompetentsiyalarni rivojlantirish, tarixiy bilimlarni egallashning nazariy va amaliy darajasi, tarix ta'limini tashkil qilishga kognitiv-takomillashtiruvchi yondashuvni qaror toptirish, barqaror rivojlanishga qaratilgan ta'lim sohasida bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetentsiyalarni rivojlantirish muammolari yoritilgan.

Olib borilgan tadqiqotlarda tarix o'qitish metodikasi turli aspektlarda tadqiq etilgan bo'lsada, klaster modeli orqali tarix ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy ko'nikmalarini takomillashtirish zarurati hanuz mavjud. Bugungi globallashuv davrida talabalar faqatgina ma'lumotlarni o'zlashtirish emas, balki ularni chuqur tahlil qilish, sabab-oqibat munosabatlarini tushunish va tanqidiy fikrlash talab etilmoqda. Shu bois, klaster modelini ta'lim jarayonida yanada samarali qo'llash orqali talabalarning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish muammosi mazkur dissertatsiya tadqiqotining mavzusini belgilab berdi.

Pedagogik ta'lim klasteri doirasida tarix fanlarini o'qitish metodikasini takomillashtirishga qaratilgan pedagogik tajriba-sinov ishlari aniq va strategik maqsadlar asosida tashkil etildi. Ushbu maqsadlar tajriba-sinovning qanday amalga oshirilishini belgilab berdi va uning natijalari samarali tarix ta'limiga oid qimmatli tushunchalar berishini ta'minlashga qaratilgan. Shuningdek, tajriba innovatsion yondashuvlar samaradorligini oldindan bilishga yordam beradigan aniq belgilangan gipotezalar asosida olib borildi.

Tajriba-sinov ishlarining tashkil etilishi va metodologiyaning tavsifi: Ushbu pedagogik tajriba-sinov ishlari uchun eksperimental tashkiliy masala va metodologiya

innovatsion o'qitish metodlari hamda klaster yondashuvining tarix ta'limiga samaradorligini sinovdan o'tkazish uchun ishlab chiqilgan. Tadqiqot yarim-eksperimental tuzilish asosida olib borilib, o'quvchilarning o'rganish natijalari va faol ishtirokiga ta'sirini chuqur tahlil qilish uchun sifat va miqdoriy ma'lumotlarni to'plash usullaridan foydalanildi.

Tadqiqot ikkita asosiy guruhni o'z ichiga oldi: tajriba guruhi va nazorat guruhi. Tajriba guruhi innovatsion o'qitish usullari va klaster yondashuvi bilan o'qitilgan o'quvchilardan iborat bo'lib, nazorat guruhi esa an'anaviy o'qitish usullari bilan davom etdi. Har ikkala guruh yosh, jins va oldingi o'quv yutuqlari kabi asosiy demografik o'zgaruvchilarga ko'ra moslashtirildi, bu esa natijalarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan boshqa omillarni nazorat qilishga yordam berdi.

Tajriba intervensiyasi bir o'quv yili davomida amalga oshirildi. Tajriba guruhiga tarix darslari loyihaga asoslangan o'qitish, savol-javobga asoslangan ta'lim va raqamli vositalardan foydalanish kabi innovatsion usullar hamda ikkinchi bobda takomillashtirilgan, ishlab chiqilgan metodlar orqali o'qitildi. Ushbu usullar tarixni geografiya, adabiyot va ijtimoiy fanlar bilan birlashtiruvchi fanlararo yondashuv bilan uyg'unlashtirildi. Klaster yondashuvi resurs almashish, hamkorlikdagi loyihalar va o'qituvchilar uchun doimiy kasbiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash imkonini berdi. Nazorat guruhi esa darslikka asoslangan va ma'ruza bilan o'qitish usullari orqali an'anaviy tarzda o'qitishda davom etdi. Bu taqqoslash orqali o'quvchilar jalb qilinishi, tushunish darajasi va tanqidiy fikrlash ko'nikmalari bo'yicha har ikki guruh o'rtasidagi farqni aniq baholash imkonini berdi.

Tajriba intervensiyasining turli ta'sirlarini aniqlash uchun sifat va miqdoriy ma'lumotlar to'plandi. Miqdoriy ma'lumotlar o'quv yili boshida va oxirida o'tkazilgan standart testlar orqali yig'ildi, bu testlar o'quvchilarning tarixiy bilimlari va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini o'lchadi. O'quvchilar o'rtasidagi avvalgi va keyingi test natijalaridagi farqlarni tahlil qilish uchun Student Fisher statistik testi qo'llanildi. Bu test o'rtacha farqlarni taqqoslashga imkon berib, intervensiyaning samaradorligini aniqlashda kuchli vosita bo'ldi.

Sifatli ma'lumotlar kuzatuvlar, intervyular va so'rovnomalar orqali yig'ildi. Sinf kuzatuvlari o'quvchilarning tarix darslari davomida faolligi va ishtirokini hujjatlashtirish uchun o'tkazildi. O'quvchilar, o'qituvchilar va ma'muriyat bilan o'tkazilgan suhbatlar yangi o'qitish metodlari va klaster yondashuviga bo'lgan tajriba va qarashlarni aniqlashga yordam berdi. So'rovnomalar orqali o'quvchilarning motivatsiyasi, tarixga bo'lgan qiziqishi va fanlararo hamda texnologiyalar bilan boyitilgan ta'limning foydalari haqidagi fikrlar to'plandi.

Tajriba-sinov ishlarining amalga oshirish bosqichlari: Tajriba uchta asosiy bosqichda amalga oshirildi: oldindan test o'tkazish, intervensiya va keyingi test o'tkazish.

Tajriba avvalida test o'tkazish bosqichi:

- Asosiy ma'lumotlar standart testlar va so'rovnomalar orqali yig'ildi.
- Tajriba guruhlaridagi o'qituvchilarga yangi o'qitish usullari va raqamli vositalardan foydalanish bo'yicha trening berildi.

Intervensiya bosqichi:

- Eksperimental guruh innovatsion usullar bilan o'qitildi, nazorat guruhi esa an'anaviy usullarda davom etdi.
- Eksperimental protokolga rioya qilinishini ta'minlash uchun muntazam monitoring va qo'llab-quvvatlash ko'rsatildi.
- Klaster doirasida hamkorlikdagi loyihalar va fanlararo faoliyatlar amalga oshirildi.

Tajribadan keyingi test bosqichi:

- Intervensiyadan keyingi ma'lumotlar oldindan o'tkazilgan standart testlar va so'rovnomalar yordamida yig'ildi.
- Intervensiyaning ta'sirini to'liq o'rganish uchun qo'shimcha kuzatuvlar, intervyular va so'rovnomalar orqali sifatli ma'lumotlar to'plandi.

Yuqorida qayd etganimizdek, miqdoriy ma'lumotlar Student Fisher testi yordamida tahlil qilinib, eksperimental va nazorat guruhlari o'rtasidagi avvalgi va keyingi test natijalari taqqoslandi. Ushbu statistik tahlil kuzatilgan farqlar ahamiyatini aniqlash va intervensiyaning umumiy samaradorligi haqida ma'lumot olishga imkon berdi. Sifatli ma'lumotlar tematik tahlil yordamida o'rganilib, o'quvchilar jalb qilinishi, motivatsiyasi va yangi o'qitish metodlarining foydalari bilan bog'liq umumiy jihatlar va mavzular aniqlandi.

Klaster yondashuvi va fanlararo metodlarni integratsiya qilish:

Klaster yondashuvi: Klaster yondashuvi eksperimental dizaynning markazida bo'lib, ishtirokchi maktablar va ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlik va resurs almashish imkonini yaratdi. Ushbu yondashuv o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ilg'or amaliyotlar va innovatsion metodlarni kengaytirishni ta'minladi.

Integratsiya Strategiyalari:

- **Resurs almashish:** Klaster ichidagi maktablar raqamli resurslar, dars rejalari va o'quv materiallarini baham ko'rishdi. Bu hamkorlik shahar yoki qishloq joylashuvidan qat'i nazar barcha maktablar yuqori sifatli ta'lim materiallariga kirish imkoniga ega bo'lishini ta'minladi.
- **Kasbiy rivojlanish seminarlar:** Klaster doirasida muntazam seminarlar va treninglar o'tkazilib, o'qituvchilarga innovatsion o'qitish usullari va texnologiyalardan foydalanish bo'yicha malaka oshirish imkoniyati yaratildi.
- **Hamkorlikdagi loyihalar:** Klaster ichidagi turli maktablar o'quvchilari fanlararo loyihalarda birgalikda ishlashdi. Masalan, tarixiy savdo yo'llarining ekologik ta'sirini o'rganish bo'yicha loyiha doirasida o'quvchilar tarix, geografiya va ekologiya fanlarini birlashtirib tadqiqot olib borishdi.

Fanlararo Metodlar: Eksperimental dastur tarixni boshqa fanlar bilan birlashtirish orqali tarixiy voqealarni yaxlitroq tushunishni ta'minlashga qaratilgan.

Ushbu pedagogik tajriba-sinov ishlari uchun ishlab chiqilgan kontent qiziqarli va interaktiv o'quv materiallarini yaratish, innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni qo'llash hamda fanlararo metodlarni klaster yondashuvi orqali integratsiya qilishni o'z ichiga oldi. Ushbu strategiyalar tarix o'qitish metodikasini takomillashtirishga, uni o'quvchilar uchun dolzarb va qiziqarli qilishga qaratilgan edi. Hamkorlikni, tanqidiy fikrlashni va tarixiy kontekstlarni chuqurroq tushunishni rivojlantirish orqali tajriba tarix ta'limini tubdan o'zgartirishni va ta'limotchi va siyosatchilar uchun qimmatli tushunchalar berishni maqsad qilgan edi.

Xulosa. Ma'lumotlarning ishonchliligini va to'g'riligini ta'minlash uchun qo'llanilgan strategiyalar tadqiqot topilmalarining ishonchliligini kuchaytirib, tarix o'qitish metodikasini yanada yaxshilash uchun qimmatli tushunchalar taqdim etdi.

Nihoyat, tajriba natijalarini tahlil qilish ta'limiy tadqiqotlar sohasiga hissa qo'shadi. Topilmalarni ilmiy jamoatchilik bilan baham ko'rish orqali ushbu tadqiqot innovatsion o'qitish metodlari va klaster yondashuvi haqidagi bilimlar to'plamini boyitadi va kelajakdagi tadqiqotlar va amaliyotlar uchun qimmatli tushunchalar beradi.

Adabiyotlar/Literatūra/References:

1. Ergashev Sh., Xodjayev B., Abdullayev J. Jahon tarixi // Umumiy oʻrta taʼlim muassasalarining 11-sinfi va oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimi muassasalarining oʻquvchilari uchun darslik. – T: “Turon-Iqbol”, 2018. – 144 b.
2. Ergashev Sh., Xodjayev B., Abdullayev J. Jahon tarixi // Oʻrta taʼlim muassasalarining 10-sinfi va oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimi muassasalarining oʻquvchilari uchun darslik. – T.: “Turon-Iqbol”, 2017. – 144 b.
3. Farmonov R. va boshqalar. Jahon tarixi // Umumiy oʻrta taʼlim maktablarining 8-sinfi uchun darslik. – T: Choʻlpon nomidagi NMIU, 2019. – 160 b.
4. Salimov T.Oʻ., Sultonov F.E. Jahon tarixi (milodiy V asr oxiridan — XV asr oxirigacha) // Umumiy oʻrta taʼlim maktablarining 7-sinfi uchun darslik. – tuzatilgan va toʻldirilgan uchinchi nashri. – T: «Oʻzbe kiston milliy ensiklopediyasi» Davlat ilmiy nashriyoti, 2017. – 160 bet.
5. Мухамедов Ф.И, Хўжамқулов У.Н., Тоштемирова С.А. Педагогик таълим инновацион кластери. – Т.: Университет, 2020. – 280 б.
6. Тошпўлатов Т., Ғаффоров Я. Тарих ўқитиш методикаси. – Т.: Университет, 2002.
7. Тоштемирова С.А. Умумтаълим муассасаларида таълим кластерини жорий қилишнинг назарий асослари ва амалий жиҳатлари // Услубий қўлланма. –Т.: 2020.
8. Хўжамқулов У.Н. Педагогик таълим инновацион кластери: таъриф, тасниф // илмий рисола. – Т.: 2019.
9. Beckwith, C.I. (2009). Empires of the Silk Road: A History of Central Eurasia from the Bronze Age to the Present. Princeton University Press.
10. Bjornavold J. Lernen sichtbar machen: Ermittlung, Bewertung und Anerkennung nicht formal erworbener Kompetenzen // CEDEFOP, 22, 2009. – 27-36.
11. Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and Classroom Learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7-74.
12. Darling-Hammond, L. (2006). Powerful Teacher Education: Lessons from Exemplary Programs. Jossey-Bass.
13. de Blij, H.J. (2005). Why Geography Matters: More Than Ever. Oxford University Press.
14. Erpenbeck J., Rosenstiel L., Grote S., Sauter W. Handbuch Kompetenzmessung. Erkennen, verstehen und bewerten von Kompetenzen in der betrieblichen, pädagogischen und psychologischen Praxis // Schäffer-Poeschel Verlag Stuttgart, 2017. – p. 24

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 2 (6) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).